

Pinksteren steeds op een zondag? (Marcel Achten)

...omdat Yeshua op de eerste dag zou zijn opgestaan als eersteling?
Betekent “eersteling” ook steeds “eerstelinggave”, zoals de priesters die bij het
Eerstelingenfeest brachten? Tim Hegg zegt hierover in zijn artikel “Counting the Omer”:

Zij die gemotiveerd zijn om de opstanding van Yeshua te laten samenvallen met het wuiven van de garve als eerste vrucht, zouden deze visie opnieuw moeten bekijken vanuit dit stramien:

- a. De Boethusianen en de Qumran kalender die dit gezichtspunt namen deden dit niet om heropstanding te benadrukken. Zo ver we weten geloofden de Boethusianen überhaupt niet in heropstanding. En blijkbaar waren de Qumramianen meer bekommerd over het beginnen van de maand op de vierde dag van de week, dan ze waren over het wuiven van de garve op zondag.
- b. De parallel tussen de eerste vruchten en de heropstanding bestaat, ongeacht op welke dag men de omer begint te tellen. Het hele begrip dat deze gebeurtenissen gelijktijdig moeten plaatshebben om als een volwaardige vervulling gezien te worden kan niet vanuit een bijbels standpunt ondersteund worden. Als een voorbeeld, Yeshua vervult het beeld van Yom Kippur en het offer dat op die dag gebracht wordt, maar de tijd van Zijn dood komt zelfs niet in de buurt van de observantie van Yom Kippur. De eerste vruchten zelf, gezien binnen de context van het hele feest, verwijzen naar de vervulling in Yeshua's opstanding, niet noodzakelijk omdat Hij op dezelfde dag opstond als de dag waarop de garve gewuifd werd. Want de les van de eerste vruchten is dat er meer zal komen: als het eerste van de oogst naar de Heer is gebracht, dan is de hoop dat een grote overvloed zal volgen. Dit is parallel aan Yeshua's opstanding, en als de eerste vrucht uit de dood is het punt dat veel meer zal volgen. Zoals gerst eerst binnengebracht wordt van de nieuwe oogst, zo is Yeshua de eerste die uit eigen beweging opstaat uit de dood. Als zodanig garandeerde Hij de volle oogst van allen die van Hem zijn. Dat is de connectie met de eerste vruchten en dit vereist geen gelijktijdige gebeurtenissen.
- c. Het lijkt duidelijk dat, als Yeshua in een graf werd gelegd vóór de Shabbat dag (van het feest) begon (zoals al de Evangelieën bevestigen), en als Hij 72 uur later opstond, Zijn opstanding plaatsvond op het einde van de Shabbat en niet op de eerste dag van de week. Daarom is de nood om het wuiven van de garve op de eerste dag van de week te laten gebeuren opdat het in de opstanding zou passen, slecht gefundeerd. Ik erken de vroege en sterke traditie dat Yeshua op de eerste dag van de week opstond, maar het lijkt me dat dit meer een verkeerd begrip van de opkomende niet-Joodse kerk is, dan dat het een zorgvuldige exegese van de teksten is. Dat het late einde van Marcus (16:9-20, wat in geen enkel van de vroege manuscripten gevonden wordt) de enige expliciete verklaring van een opstanding op de eerste dag van de week, wijst op het feit dat later de Christen Kerk nog steeds nood had aan verdere staving voor haar eerste-dag doctrine, en dat de Evangelieën op dat moment nog niet duidelijk genoeg waren voor haar om de kwestie te laten rusten.
- d. Als het Sanhedrin verdeeld was over de kalender kwesties (en dit was ongetwijfeld het geval gezien zowel de Farizeeën zowel als de Sadduceeën de regelgevers waren) is het ook aannemelijk dat Yeshua en Zijn discipelen een kalender gevolgd hebben die door de latere Farizeïsche kalender niet weergegeven wordt. Het lijkt echter hoogst onwaarschijnlijk dat Paulus, die zichzelf later een Farizeeër noemt, dan een kalender van een rivaal zou volgen (Hand.20:16; misschien ook 18:21).

Lijkt het niet wat te ver gaand te veronderstellen dat men destijds bij het bepalen van 1ste Nissan niet alleen rekening hield met de rijpheid van de gerst die als eerste schoof geofferd moest worden op de 16de Nissan (zoals Jozua deed bij de intocht in het land – Joz.5:10-12), maar ook nog eens met het voorbehoud dat die 1ste Nissan niet op een 5de dag (donderdag) mocht vallen omdat dan die eerste schoof niet geofferd zou kunnen worden omdat die 16de dan een gewone shabbat was ... terwijl men bij de volgende shabbatten wél op de rustdag zou blijven doorgaan te offeren tot aan de 50ste omer! Waarom zou die 1ste wekelijkse shabbat dan wel zó belangrijk zijn dat men pas daarna de eerstelinggarve zou mogen binnenbrengen? Is de eerste dag van Pesach soms geen shabbat(rust) dag?

Lijkt het niet wat te ver gaand om de Omer te beginnen tellen vanaf de dag na de wekelijkse shabbat, in 2010 op zondag 4 april, terwijl men daarvoor Pesach gevierd heeft op dinsdag 30 maart, 5 dagen na Pesach? Wat heeft die wekelijkse shabbat nog vandoen met Pesach dat men pas daarna zou mogen de omer gerst in de Tempel brengen? En met de opstanding heeft het al evenmin verbinding, aan gezien de Here geen 5, doch slechts 3 dagen in het graf vertoefd heeft.

Is Pinksteren als “feest” niet aan Pesach als “feest” verbonden - zowel ten tijde van Christus als ten tijde van Mozes - en niet aan een reguliere shabbat? De Omertelling verbindt Pinksteren met Pesach. Als we Pinksteren aan de dag na de wekelijkse shabbat (zondag) gaan linken, dan gaan we dus ook het binnenbrengen van de eerstelinggarve (50 dagen eerder) aan

de shabbat linken en niet aan Pesach. In Hd.2:1vv staat i.v.m. Pinksteren eigenlijk geen enkele link naar een shabbat.

Kan “na de zevende shabbat” (Lv.23:16) ook niet bedoelen “na de zevende periode van zeven” i.p.v. “de dag volgend op de shabbat”? Tim Hegg zegt hierover:

Het antwoord ligt in het feit dat in de 1ste eeuw het Hebreeuwse woord “Shabbat” ook gebruikt werd om “week” aan te geven. Op deze manier werd “na de zevende Shabbat” geïnterpreteerd vanuit de betekenis “na de zevende week.”

Er zijn een aantal gegevens om het feit te ondersteunen dat in de 1ste eeuw het Hebreeuwse woord שָׁבַט, *shabbat*, als “week” kon begrepen worden. Zulke betekenis rustte eerst en vooral op de tekst van de Torah zelf. En Leviticus 23:15 was in dit opzicht een cruciale tekst, want het spreekt van “zeven complete shabbatten” (שִׁבְעַת שַׁבְּתוֹת תְּמִימֹת). Nu, als dit van wekelijkse Shabbatten spreekt, hoe kan men dan het bijvoeglijk naamwoord “compleet” (תְּמִימָה) begrijpen? Ongetwijfeld moet dit een indicatie zijn dat “Sabbatten” hier naar “weken” refereert, want enkel in dat geval heeft het bijvoeglijke naamwoord “compleet” betekenis. Men kan zich een wekelijkse Shabbat moeilijk onvolledig voorstellen, maar men kan zich ongetwijfeld een onvolledige week voorstellen, dat is, een tijdsperiode van minder dan de volle zeven dagen voorgeschreven voor een week.

Hetzelfde geldt voor Leviticus 25:8:

Voorts zult gij u zeven jaarsabbatten tellen, zevenmaal zeven jaren, zodat de dagen van de zeven jaarsabbatten negenenveertig jaren zijn.

Hier moet de term “Shabbatten” refereren naar een groep van zeven, m.a.w. een groep bestaande uit zeven groepen van zeven, of 49 jaar. En ook hier betekent het woord “Shabbat” een groep van zeven, parallel aan het gebruik van een groep van zeven dagen.

In de Rabbijnse literatuur kan het woord “Shabbat” een week betekenen. Bijvoorbeeld, m.*Nedarim* 8:1:

[Hij die zegt,] "Qonam als ik vandaag wijn proef, " krijgt slechts een verbod tot de avond valt . [Als hij refereerde naar] "deze week , " (שָׁבַט הַזֶּה) krijgt hij een verbod voor de hele week (הַשָּׁבַט הַזֶּה), en de Shabbat[die komt is meegerekend] in die voorbije week.

In b. *Shabbat* 156a, de dagen van de week (“op de eerste dag van de week” ...”op de vierde dag van de week,” etc.) zijn allemaal in de vorm בשַׁבַּת בְּרִחַד, “op de eerste van de shabbat,” etc.

Ditzelfde geldt ook in de Syriac. De uitdrukking in de Evangelieën, “eerste dag van de week” wordt regelmatig voorgesteld in de Syriac als בְּרִחַד בְּשַׁבְּתָא, (letterlijk) “op de eerste van de shabbat.” In Lucas 18:12 staat de frase “ik vast twee keer per week” צָאֵם אֶמָּא תְּרִין בְּשַׁבְּתָא, (letterlijk) “ik vast twee keer per shabbat.”

Inderdaad, het koine Grieks gebruikt overal het woord σαββάτων, *sabbaton* om een “week” aan te duiden. Net als in de Syriac, wanneer daarin de “eerste van de week” gevonden wordt, is het woord “week” vertaald als σαββάτων, *sabbaton*. En zelfs het enkelvoud wordt gebruikt voor “week”, zoals in Lucas 18:12. Maar het feit dat het klassieke Grieks een distinct woord had voor “week” (ἡρδamos, *herdamos*), een woord dat zijn wortel had in het nummer “zeven”, toont dat het koine dat in de Apostolische Geschriften gebruikt werd, beïnvloed was door het Joodse woord שָׁבַט, *shabbat*, bij zijn gebruik van σαββάτων, *sabbaton* in de betekenis van “week.” Inderdaad, doorheen de hele LXX wordt het Hebreeuwse שָׁבַט, *shevu'a*, “week” vertaald door ἡρδamos, *herdamos*, niet σαββάτων, *sabbaton*. Doch dit gewone Griekse woord voor “week” komt in de LXX in de Apostolische Geschriften nergens voor. Het blijkt duidelijk dat het gangbare gebruik van “Shabbat” voor “week” onder de Joodse gemeenschappen dat was wat het vergelijkbare gebruik van σαββάτων, *sabbaton* in het Grieks van de Apostolische Geschriften beïnvloedde.

Er zou door de Farizeeën en het Sanhedrin nog een reden meer gegeven zijn die ze voor hun interpretatie van het wuifoffer gebod gebruikten: de LXX ondersteunde expliciet hun visie. In de sleuteltekst van Leviticus 23:11 is de cruciale uitdrukking מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת, *mimacharat hashabbat*, “vanaf de morgen van de shabbat” vertaald als “van de morgen van de eerste dag (van het Feest) zal de priester het wuiven,” (τῆ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἀνοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς). Hier is de Hebreeuwse שָׁבַט, *shabbat*, vertaald als πρῶτος, *protos*, “eerst”, bedoelende de “eerste dag van het Feest”. De LXX, duidelijk de autoritaire tekst in de 1ste eeuw, gaf onmiddellijk bewijskracht aan de Farizeïsche berekening.

Dus, gegeven de verwoording van de sleuteltekst in Leviticus 23 en zijn beschrijvende parallel in Joshua 5, het feit dat “shabbat” met als bekentenis “week” in het Hebreeuws, Aramees, Syriac en Grieks door de Joodse gemeenschappen in de 1ste eeuw gebruikt werd, en het getuigenis van de LXX, is het zeer begrijpelijk hoe de Farizeeën in volledige harmonie met de bijbelse tekst en de taal inhoud aan hun visie konden vasthouden. Zij die hen ervan zouden beschuldigen om zich strikt aan deze visie te houden op basis van politieke gronden, hebben mogelijkerwijze de basis voor hun uitgangspunt verkeerd begrepen.